POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM	ONS KENMERK	BEHANDELD DOOR
7 februari 2023	2300009393	K. Bekhuis
UW BRIEF VAN	UW KENMERK	DOORKIESNUMMER

ONDERWERP
Eenmalige energietoeslag 2022/2023

Geachte leden van de Raad,

In verband met stijgende energieprijzen en aanhoudende inflatie heeft het Rijk maatregelen getroffen om de meest financieel kwetsbare inwoners te ondersteunen. Een aantal maatregelen was in 2022 al van kracht, per 1 januari 2023 komen daar extra maatregelen bij. En worden maatregelen verlengd. In deze brief leest u daarover meer.

Enschede kent daarnaast een lokaal pakket inkomensondersteunde regelingen onder de noemer ‘Rondkomen met je Inkomen’. Voorbeelden uit dit pakket zijn bijvoorbeeld de individuele inkomenstoeslag, bijzondere bijstand, het Kindpakket en sinds oktober vorig jaar het lokale Noodfonds. De energietoeslag in Enschede is dus een aanvulling op dit pakket en is een tegemoetkoming specifiek voor de gestegen energiekosten voor huishoudens met een inkomen tot 120%.

Inleiding
In 2022 kregen huishoudens in Enschede die in aanmerking kwamen voor de energietoeslag een bedrag van € 1.300,-. De inkomensnorm ligt op 120% van de geldende bijstandsnorm <niet wsm??> en in **Enschede is 97% van alle inwoners die daaraan voldoen in 2022 bereikt**. Daarmee scoort Enschede hoog in vergelijk met andere steden.Het Rijk heeft besloten dat inwoners, tot de 120%-norm, óók in 2023 recht hebben op de eenmalige energietoeslag. Voor het uitbetalen van de eenmalige energietoeslag in 2023 is echter een nieuwe wet nodig. De wet Energietoeslag 2023. Deze wet zorgt ervoor dat gemeenten ook in 2023 de bevoegdheid en middelen krijgen om de toeslag verstrekken. Gemeenten mogen *niet eerder* uitbetalen dan wanneer de nieuwe wet inwerking treedt. Dit is naar verwachting juni 2023.

Het is wél mogelijk om vooruitlopend op de nieuwe wet een voorschot uit te betalen..
Gemeenten mogen dus zelf bepalen óf ze een voorschot uitbetalen, en wat de hoogte hiervan is. Door de verschillen in beleid en de financiële positie van gemeenten ontstaan verschillen in aanpak en uitvoering tussen gemeenten onderling.
Enschede kiest ervoor om niet te wachten op de wet en keert een eerste voorschot van € 400,- per huishouden uit.. Iedereen die energietoeslag in 2022 heeft ontvangen krijgt nu automatisch € 400,- overgemaakt in februari. Dus ook studenten. Enschede had in 2022 een geschat bereik van 97% van alle huishoudens met een inkomen lager dan 120%, en deze groep hoeft niets te doen voor het ontvangen van de nieuwe toeslag. Aanvragen van de energietoeslag 2022 kan nog tot 1 maart 2023. Het aanvragen voor 2023 is nog niet mogelijk.

Aanleiding
Gemeente Enschede was in voorbereiding om de eenmalige energietoeslag (EET) 2023, vastgesteld door het Rijk op € 1.300,-, op korte termijn open te stellen voor inwoners. Toen op 28 december 2022 bekend gemaakt werd dat gemeenten niet eerder mógen uitbetalen dan wanneer de nieuwe wet energietoeslag 2023 inwerking treedt. Dit is naar verwachting juni 2023. Wél kregen gemeenten de mogelijkheid gekregen om alvast een voorschot op de EET 2023 uit te betalen. Dit kan onder dezelfde voorwaarden als de EET 2022. De keuze hiervoor en de hoogte van het voorschot is een gemeentelijke bevoegdheid en verschilt daardoor per gemeente. Het Rijk heeft daarbij aangegeven dat de kosten voor de uitvoering van de eenmalige energietoeslag 2023 binnen de beschikbare middelen uitgevoerd moet worden. Dit betekent dat er achteraf geen declaraties ingediend mogen worden zoals dat voor de eenmalige energietoeslag 2022 wel het geval is. Deze keuze van het Rijk zorgt voor verschillen tussen gemeenten onderling. Dit zorgt helaas ook voor discussie door vergelijken die niet één-op-één te maken zijn. Dat zorgt dan weer voor onrust en complexiteit in communicatie, maar dat is de realiteit waar we mee te maken hebben.

Lokale uitvoering eenmalige energietoeslag
Om te voorkomen dat inwoners in financieel kwetsbare positie moeten wachten op de nieuwe wet, kiest de gemeente Enschede ervoor om alvast een voorschot van € 400,- uit te keren. Iedereen die de EET 2022 van € 1.300,- heeft ontvangen krijgt automatisch € 400,- uitbetaald in februari, ook studenten. Hierdoor wordt de totale EET 2022 officieel voor dus € 1.700,-. Aanvragen voor de EET 2022 kunnen nog ingediend worden tot 1 maart. Gemeente Enschede heeft echter wel naar schatting 97% van alle in aanmerking komende inwoners/huishoudens bereikt. En zij krijgen het voorschot automatisch uitgekeerd. Deze inwoners hoeven géén actie te ondernemen. Alle nieuwe aanvragen, de enkele procenten nog niet bereikt of inwoners van wie het inkomen in de laatste maanden is gedaald tot onder de 120%-grens, ontvangen het bedrag van € 1.700,- na aanvraag met toekenning. Aanvragen van de toeslag voor 2022 kan nog tot 1 maart 2023. Voor 2023 gaat de aanvraagprocedure naar verwachting in de zomer van start.

We verwachten dat het bedrag voor de EET 2023 in totaal € 1.300,- per huishouden is. Echter is daar landelijk nog onduidelijkheid over. Omdat we er voor kiezen om alvast een voorschot van € 400,- per huishouden uit te keren onder dezelfde voorwaarden als de EET 2022, blijft er naar verwachting € 900,- per huishouden over voor de EET 2023.

Financiën
Zoals eerder is genoemd heeft het Rijk aangegeven dat gemeenten voor de uitvoering van de EET 2023 binnen de gestelde budgetten moeten blijven. Via de decembercirculaire is er een bedrag van 6,3 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het uitbetalen van het voorschot. Om binnen budget te blijven is er gekozen voor een voorschot van € 400,- per huishouden. Daarbij bouwen we een buffer in van ongeveer € 700.000,-. Deze buffer is nodig om schommelingen in aanvragen op te kunnen vangen, aangezien aanvragen tot 1 maart 2023 ingediend kunnen worden, en voor het opvangen van de uitvoeringskosten.

Overige landelijke maatregelen 2023
De landelijke energietoeslag staat natuurlijk niet op zich. Sinds januari 2023 zijn er verschillende koopkrachtmaatregelen van kracht om inwoners financieel te ondersteunen. De financiële armslag van huishoudens met een laag inkomen is daarmee groter dan in 2022. De wethouder heeft uw Raad de toezegging gedaan om de landelijke maatregelen inzichtelijk te maken. Een aantal voorbeelden van deze landelijke maatregelen zijn;

1. Prijsplafond voor gas en energie
   Er zijn afspraken gemaakt tussen de overheid en energieleveranciers over het instellen van een prijsplafond voor gas en energie. De overheid garandeert voor het gemiddelde gebruik van een huishouden de maximumprijs van energie. Het gemiddelde gebruik is vastgesteld op 1.200 kubieke meter gas en 2.900 kilowattuur elektriciteit. Voor alles wat meer wordt verbruikt dan het gemiddelde gelden de reguliere marktprijzen voor gas en elektriciteit. De maximumprijs is € 1,45 per kubieke meter gas en € 0,40 per kilowattuur elektriciteit. In 2021 was het gemiddelde verbruik van een huishouden 1.200 kuub gas en 2.460 kWh elektriciteit (CBS). Een huishouden met een gemiddeld verbruik heeft hierdoor in 2023 in totaal zo'n € 2.500,- voordeel van het prijsplafond.

2. Vaste korting in november en december 2022
   Het prijsplafond wordt op 1 januari 2023 ingevoerd. Om huishoudens al eerder te helpen ontvingen huishoudens en andere kleinverbruikers in november en december 2022 een vaste korting van € 190,- per maand op de energierekening. Deze compensatie is voor alle kleinverbruikers hetzelfde en wordt verrekend via de energieleveranciers.

3. Tijdelijk landelijk Noodfonds
   Het kabinet heeft in de Miljoenennota 50 miljoen euro gereserveerd voor een tijdelijk noodfonds. Dit is een initiatief van energieleveranciers, maatschappelijke organisaties en het kabinet en wordt gezamenlijk gevuld. Opzet is om huishoudens (tot 200% van het sociaal minimum) met een hoog energieverbruik te helpen die, ondanks de kabinetsmaatregelen, de komende winter hun energiekosten echt niet kunnen betalen. Het vormt het sluitstuk van alle maatregelen die het kabinet neemt. Op 8 februari 2023, volgt er een landelijk debat in de Tweede Kamer over de invoering van een landelijk noodfonds voor energieschulden. Als de uitwerking van het landelijk noodfonds duidelijk is, dan kan ook het nut en de noodzaak van ons eigen lokale noodfonds worden geëvalueerd. Overeenkomstig de toezegging van wethouder Kampman in de actualiteitenraad van 30 januari 2023 ontvangt u in februari een evaluatie van ons lokale noodfonds voor dreigende afsluitingen van gas en elektra en huisuitzettingen.

4. Energiebelasting
   De energiebelasting op gas daalt met 6,31 cent/m^3 en op elektriciteit met 7,06 cent/kWh. Gemiddeld betekent dit een korting van € 545,- per huishouden per jaar bij een gemiddeld energieverbruik.

5. Stijging minimumloon
   Het minimumloon stijgt met ruim 10%. Ook de gekoppelde uitkeringen (zoals bijstand en AOW) stijgen hierdoor. De geldende norm bedragen worden als volgt:

120% van de geldende bijstandsnorm	**21 jaar tot AOW-leeftijd**		**Vanaf AOW-leeftijd**	
	2022	**2023**	**2022**	**2023**
Alleenstaand	€1.257	€1.363	€1.398	€1.517
Samenwonend/gehuwd	€1.795	€1.947	€1.893	€2.060

   De verwachting is dat inwoners met een inkomen uit arbeid rond bijstandsniveau niet (volledig) meestijgen met de verhoging van het minimumloon. Hierdoor verwachten we dat er een grotere groep inwoners in aanmerking komt voor de EET 2023. Deze ‘extra’ doelgroep bestaat naar verwachting voornamelijk uit inwoners met inkomen uit arbeid en zijn daarom nu nog niet bekend bij de gemeente.

6. Huurtoeslag en huurprijs
   De huurtoeslag stijgt met € 17,- per maand. Daarnaast gaan de huren van sociale huurwoningen omlaag met gemiddeld € 57,- per maand voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Voordeel voor de inwoner is per saldo gemiddeld € 74,- per maand.

7. Zorgtoeslag
   De zorgtoeslag stijgt met € 35,- per maand naar € 154,- per maand voor een alleenstaande. Omdat de zorgtoeslag hoger wordt en het afbouwpercentage hetzelfde blijft, zijn er in 2023 meer huishoudens die recht hebben op zorgtoeslag.

8. Kindgebonden budget
   Het maximale bedrag dat ouders ontvangen voor het eerste kind, tweede kind en het extra bedrag voor alleenstaande ouders worden in 2023 verhoogd met € 356,- per jaar. Het maximale bedrag dat ouders ontvangen vanaf het derde kind wordt verhoogd met € 468,- per jaar.

9. Inkomstenbelasting
   Wie werkt gaat minder inkomstenbelasting betalen. Hier wordt € 1,2 miljard voor vrijgemaakt. Dit komt boven op de lastenverlichting van € 2,4 miljard.

De doorrekening van al deze landelijke maatregelen op het netto inkomen van inwoners is op dit moment nog niet bekend. De Raad van State heeft op basis van het wetsvoorstel energietoeslag 2023 het advies gegeven dat deze financiële doorrekening er moet komen. Binnenkort, op 8 februari 2023, volgt er een landelijk debat over het landelijk noodfonds. Wanneer we meer informatie hebben over de verschillende landelijke ontwikkelingen wordt u daarover geïnformeerd.

Rondkomen met je Inkomen
Naast het landelijke pakketmaatregelen kennen we de lokale regelingen om waar nodig inwoners (financieel) te ondersteunen. Dit brede pakket kennen we onder de naam Rondkomen met je Inkomen. Op het moment dat inwoners financieel in de knel raken door de stijgende energiekosten kennen we de lokaal uitgevierde rijksmaatregel energietoeslag, én bestaat er in Enschede een extra noodfonds om energieafsluitingen en uithuisplaatsingen te voorkomen. Ook kunnen inwoners in Enschede in noodgevallen terecht bij het fonds Bijzondere Noden. Andere lokale inkomensondersteunende maatregelen en voorzieningen zijn onder andere de Kledingbank, Voedselbank, Stichting Leergeld, de gemeentepolis (zorgverzekering Menzis), kwijtschelding van lokale belastingen en resto van Harte.

Daarnaast kennen we ook lokale varianten op landelijke regelingen zoals de individuele studietoeslag, bijzondere bijstand en de individuele inkomenstoeslag. Al deze voorzieningen zijn bedoeld om inwoners (met een laag inkomen) te ondersteunen. Deze regelingen staan allemaal op enschede.nl/rondkomen en zijn voor een deel bekend als het Kindpakket.

Zoals gezegd houden we u op de hoogte van alle relevante ontwikkelingen.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit) (R.W. Bleker)